
Zborník literárnej súťaže

ZRKADLENIA 2015

Zborník prác literárnej súťaže **Zrkadlenia 2015, III. ročník**

Vyhlasovateľ: Literárny klub POET, oz

Zborník neprešiel jazykovou úpravou

ISBN: 978-80-971311-3-5

Zrkadlenia 2015

Keď som videla počet prác zaslaných do tretieho ročníka poetickej súťaže Zrkadlenia, potešilo ma to a príjemne prekvapilo. Čo sa množstva týka, vidím evidentný progres. Čo sa týka kvality, túto tému podrobnejšie rozoberá porota. Ja pridám pre zaujímavosť štatistiku vekového zloženia autorov.

1960 a st. – 10 autorov

1961-1970 – 2 autori

1971-1980 – 12 autorov

1981-1990 – 10 autorov

1991-1996 – 12 autorov

1997 a ml. – 9 autorov

Tešíme sa na ďalší ročník.

Diana Laslopová

Porota

Mathej Thomka – prozaik, lektor a tvorca niekoľkých literárnych dielní na Slovensku i v Čechách, šéfredaktor viacerých časopisov: Mädokýš, Mlha, Letavský Nočník, Campusoviny. V roku 2013 debutoval zbierkou poviedok Pod orechom tma.

Prezident literárneho klubu Mädokýš a viceprezident združenia Mlha. Momentálne žije v Prahe.

Peter F. 'Rius Jílek – literarný kritik a publicista. Ako slovakista pôsobil na Univerzite Komenského a Vysokej škole múzických umení. Momentálne vyučuje na Univerzite v Záhrebe.

Richard Miške – je pôvodom z Prievidze, ale usídlil sa v Bratislave. Vyštudoval Stavebnú fakultu STU a v roku 2013 získal doktorát v odbore odvetvové a prierezové ekonomiky. Napriek neliterárnemu vzdelaniu je veľký literárny nadšenec. Pôsobí v Literárnom klube Generácia v Bratislave a v Literárnom klube POET. Jeho texty rôzneho literárneho charakteru nájdete napríklad v periodikách Romboid, Vlňa, Vertigo alebo Rak.

Výsledky súťaže

Prvé miesto:	nebolo udelené
Druhé miesto:	Anna Puchovská
Tretie miesto:	Peter Šípoš

Súťaž bola zrealizovaná za podpory:

- Literárneho klubu POET, oz Prievdza
- Akuservisu Prievdza
- Hornonitrianskej knižnici v Prievdzi

www.lk-poet.estranky.sk,

www.facebook.com/LKPOET,

www.arbalet-poet.sk

Slová porotcov

Do tretieho ročníka súťaže Zrkadlenia poslalo svoje texty 55 autorov, čo je takmer toľko ako za predchádzajúce dva ročníky dokopy. Zdalo by sa, že so zvýšeným počtom prác sa zvýši aj kvalita príspevkov, ale opak bol pravdou.

Zdá sa, že väčšina autorov nemá žiadne skúsenosti s modernou poéziou, ak prívlastok moderná môžeme dať poézii posledných 80 rokov. Čítanie poézie u nich pravdepodobne úplne ustúpilo potrebe čokoľvek napísať do krátkych riadkov.

O formálnych nedostatkoch by sa dala napísať učebnica. Bez problémov by sa dal z textov tohto ročníka zostaviť zborník Ako nepísať poéziu. Začínajúci autori, ktorí budú mať snahu svoje texty prezentovať v literárnych súťažiach, by si s ním mohli porovnať svoje texty a v rámci autocenzúry ich rovno vyradiť.

Osobitnou kapitolou boli pokusy o rýmovanie. Snaha o viazanú poéziu u niektorých textov vyzerala ako amatérska operácia srdca za pomoci náhodných nástrojov.

Tematicky sa texty dali zaradiť do kategórii psychohygiena, denníkové záznamy či opis bežností vo svojom okolí. Pocitový zážitok z mnohých zanikal ešte pred dočítaním posledného verša. Kliše a pátos je škoda spomínať.

Porota sa zhodla na tom, že žiadny autor, po obsahovej ani formálnej stránke, nespĺňa požiadavky na udelenie prvého miesta.

Druhé miesto z minulého roku obhájila Anna Puchovská intímnu poetikou vo svojom cykle Epizeuxa.

Tretie miesto obsadil minuloročný víťaz Peter Šípoš, ktorý pre tento ročník pripravil diametrálne odlišný cyklus básní – Náčrty bez moderných póz a Náčrty. Vertikálna výstavba básní pravdepodobne nebude tým správnym krokom k napredovaniu autora.

Do zborníka okrem ocenených autorov boli zaradené práce, ktoré sa vymykali z priemeru zaslaných prác. Upozorňujem na tému básne Q, od Lenky Šnúrikovej a remeselne vystavaný text básne Otec od autora s pseudonymom DoDo Dar.

Oceneným autorom gratulujem.

Mathej Thomka

Zrkadlenia sa od väčšiny literárnych súťaží zameraných na začínajúcich autorov v princípe nelíšia. Aj tu sú porotcovia vlastne takí úchyláci, ktorí svoj voľný čas – v mojom prípade jeden piatkový večer – dobrovoľne trávajú pri veršoch kruto znásilňujúcich papier. Na gór treba mať jednoducho žalúdok. Veď si len predstavte báseň, kde sa doslova stretnú postmoderna a zemiakový šalát. A potom to všetko zapijete džinom, pivom, vínom, whisky a ešte si pripálite cigaretu. No tomu už nepomôže ani endiaron.

Nechcem – samozrejme – agitovať prohibíciu, nebudaj zakázať tabak alebo ma niekto dokonca obviní, že ma platí farmaloby. Každý hádam pochopil, že viacmenej žartujem. Kto by sa totiž nerozosmial pri predstave ako devätnástročný samokorunovaný bohém popíja kentucký bourbon s horkou dubovou chuťou, hoci v reálnom živote možno nerozozná presladenú kofolu od fejkových šofokofotín. To k autenticite.

O láske už nebudem hovoriť, pri zvolaní ó som okamžite text roztrhal, spálil a popol spláchol. Do budúceho ročníka odporučím svojim kolegom, aby do pravidiel zaviedli jednoznačný zákaz používať tieto lexikálne jednotky: gniaviť, hoc', holubienka, križovatka, nebeský, pahreba, priecestie, stvora, šachovnica, vtáča, za ktoré by sa nehanbila ani čítanka pre základné školy z osemdesiatych rokov.

Peter F. 'Rius Jílek

Keď som otvoril hrubú obálku so súťažnými príspevkami, tak v prvom okamihu som bol nadšený. Do tretieho ročníka súťaže Zrkadlenia sa zapojilo 55 súťažiacich, čo je viac ako 100 % nárast oproti prvému ročníku. Veril som v rozmanitosť a v dostatok kvalitných príspevkov. Hneď prvý text (Peter Šípoš – 3. miesto) patril medzi hodnotné a položil som si ho na kôpku „áno“. Ďalším počinom, pri ktorom som sa pozastavil, bol text číslo 3 (Friede Kelveden – zaradené do zborníka) a následne text číslo 14 (Anna Puchovská – 2. miesto). Hovoril som si, že ak to pôjde takto ďalej, bude problém vyselektovať príspevky na prvé tri miesta, aby nebol niekto ukrátený. Avšak nič také sa nestalo. Vo zvyšných 41 príspevkoch som okrem jednej výnimky neobjavil nič komplexne hodnotné a nápadité, nič, čo by ma presvedčilo, že stojí za umiestnenie. Tou výnimkou bol príspevok označený číslom 52 (Dušan Šutarík – zaradené do zborníka).

Čo sa týka rozmanitosti, áno, bola vcelku pestrá. Nielen obligátny voľný verš a vo veľkom množstve začiatočnicke rýmované básne, ktoré sa tiahli aj cez niekoľko strán, ale i haiku, sonet a nevydarený pokus o báseň v próze. Procesuálno-typologické tendencie (J. Šrank) boli taktiež obsiahnuté v líniách poézie nekonformného individualizmu, poézie súkromia a spirituálnej poézie. Experimentálno-dekonštruktívna poézie mala opäť, bohužiaľ, len diskutabilné zastúpenie.

Druhá vypísaná téma „sociálne angažovanej poézie“ je rovnako ako v minulom ročníku vyhodnotená bez obsadenia. Počet príspevkov oproti Zrkadleniam 2014 opäť narástol, avšak bez kvalitatívneho zázemia. Niektoré príspevky nedodržali ani len požadovanú formu – 14 veršov.

V porote sme sa jednohlasne zhodli na neudelení prvého miesta. Naším cieľom nie je túto pozíciu obsadiť za každú cenu a tak prípadne degradovať jej hodnotu.

2. miesto, rovnako ako minulý rok, obsadila Anna Puchovská. Jej krátky cyklus Epizeuxa prináša verše očistené od „prebytočných slov“. Zvolená téma zrodenia básne modelovaná na pozadí intímneho prejavu (napríklad: *podprseniek: nádychov, vyšplhať sa po rebrách, drsným jazykom*) pôsobila v porovnaní s ostatnými súťažnými príspevkami originálne, i keď samotná téma písania básne, prípadne jej „priznania“ v texte nie je ničím novým (napr. D. Hevier, M.

Dobrovičová). Osviežujúcim je práve zvolený spôsob uchopenia. Moja výčitka smeruje k záveru cyklu, ktorý je predvídateľný a samotný „zázvor“ vyvoláva skôr dojem pridania pátosu, ako jeho „zbavenia sa“.

Presná, jemná a čistá lyrika „náčrtov“ Petra Šípoša rozhodla o jeho umiestnení na 3. mieste. O to väčšie bolo moje prekvapenie, keď bola po určení poradia odhalená identita autora. Šípoš vyhral predchádzajúci ročník, ale s výrazne inou (ondrušovskou) poetikou. Bude zaujímavé sledovať ďalší vývoj autora a jeho ustálenie sa vo finálnej textovej stratégii.

Richard Miške

2. miesto Anna Puchovská

Epizeuxa

I.

nanášaš ju na štvorčekovú sieť

modeluješ do tesných tielok: podprsieniek: nádychov

medzi kontúry si daruješ poriadny hlt whisky

položíš ruky na stôl: uhládzaš náčrt na obruse

čašnička odnesie vodu

kým ty z účtenky poskladáš labuť

II.

vchádzaš do domu ignorujúc kľuky na dverách

vyzliecť ju z prebytočných slov

dôkladne preskúmať novotvary

prehmatať konštrukciu: vyšplhať sa po rebrách

až k želacej vete

III.

drsným jazykom

chĺpkami na brade udávaš metrum

pre jej oscilujúci chrbát: parabolu

za hukotu pulzujúcich žiliek

sa zadrapiš do korieňkov vlasov a meravieš

IV.

kurzorom ju pretiahneš do priečinka

opakujúce sa figúry

chýba už len

záverečná korektúra: zbaviť dielo páťosu

prepláchnuť dúškom zázvorového čaju

a uložiť do wordu

3. miesto Peter Šípoš

náčrty bez moderných póz

I

úzkosť -
mi podhadzuje protézu
a do nej

keď chcem krv
nikde ani čiarka
ako rozviazať rebrá
po tebe

II

čo tu zostalo -
(jedno miesto
jedna farba
a jeden studenší mars)
nemalo byť
bez odpovede

ona dopustila
naoko bdenie - naživo solitudo

aby opisovalo
genetické kružnice

III

(idealisticky -
oblieka sa do zrkadla

má presné oči
ako rany -
lietam s nimi
asi som o tom nevedel)

predstavujem si ju
rieku
ak by ma trochu spenila
ale na výber je

toľko smrtí
že ja budem
v zrkadlení iba s takou
po ktorej by som sa tu
nezobudil

náčrty

(1) načo

vravím do decembra -
tak si ma zastaň

opakujem to zime -
teplote
tvári
ktorá -
hádam
ani nebola

(2) ochladzovanie

voda -

medzi zemou a snehom
sa skrakuje

menej ako nula -
ju vymaže

(3) jedna

na druhú -
sa vôbec nechceš umocniť
práve na jednu -

ale uletela
a ty
si isto
mínus ona

(4) za nohami

za svojimi -
sa neponáhľáš

za tými -
čo si nosil
a ukladali sa ti
cez plecia -

je prach

Zaradené do zborníka

Friede Kelveden

Scio me nihil scire

ak sa litre vína
znásobia nádychmi
a vydedia smiechom,
koketuje s (ne)vlastným -
horším
vedomím.

poháre s mocom
vedia lietať
časom
a v aute...

môže byť vodopád-
spotených súsoší

vždy náhlivé,
interné dohody.

narušia odhad
okrajom:
je psychopat!

P.S.:
Azda sa nájdeme.

Ipsa Incantatrix

XXX

do krvi zabalím predsavzatia
spomienky
a iné mementá

až sa skutočne zbalím
vezmem pár drobných na pivo
cigarety
rozťahanú mikinu
a sadnem na vlak

možno že niekde zaznie do tmy
Kam sa stratila?
a ten
čo sa stratil predo mnou
vracajúc sa z križovatiek
len sa pousmeje

bude vedieť
kde som
lepšie ako ja

Geometrické čítanie

Nechám sa čítať

V obdĺžnikoch,

Úhľadne nastrihaných,

Naskladaných zvisle

A hlavne šikmo.

Medzi riadkami ostanem

Ti naprieč hrdlom,

Pre pochopenie textu

Potrebné je prežúť ho.

Nestačí hltáť

A bez slín!

Preto strčím do teba

Prsty,

Aby mohol si

Vyvrátiť slová zhúžvané

Do neforemnej hrče.

A prezlečiem sa do prúžkov,

Zvislých ako mreže.

Ľahšie sa kľžu

Dole krkom.

Lenka Šnúrliková

Q

Po nociach
Chodím do pekárne
Pamätám si
Ako som sa raz vracala
S horúcim chlebom
Na rukách
A na železničnom priecestí
Ležal dvojslabičný pes
Ktorý urobil kompromis
Medzi jeho dvomi majiteľmi
A odvtedy sa oň nehádali
Obaja odvrátili zrak
Ako ja
Otočila som sa chrbtom
Nezvyčajnej anatómii psa
Ale horúce dieťa v mojom náručí
Som nestihla uchrániť od tejto scény
A keď bol chlieb podobne prekrojený
Stále mi pripomínal toho psa
Ten týždeň som chlieb nejedla
Deň sa dňom som chudla
A vertikálne klesala
Ako on na trati
Horizontálne sa vytratil
V čase medzi rýchlikom 6.25 a žiackym osobným
Jeho odchod nebol obzvlášť dôstojný
Na lopate
Tety Ľuby zo stavadla
Vzal ho s odporným výrazom v tvári
Ten, čo vykladá z vozňov múku a vozí do pekárni

Ježica

V noci

V noci

Jeden šofér

Neprispôsobil jazdu stavu vozovky

Išiel príliš rýchlo

Odklepával popol cigarety cez okno

a rýchlo ho zavrel

aby mu autopoťah nezmokol

od výdatne poľného vzduchu

A na 16.kilometri E61

Zrazil ježicu

Videla som to

Bola som pri tom

Čupela som v kríku

V noci

On vyšiel z auta

-ani si nedal reflexnú vestu-

Vyšiel z auta

aby sa pozrel

čo spôsobilo náraz

Nahol sa nad ježicu

Videla som to

Bola som pri tom

Ježica bola ťarchavá

A špičkou adidasky prevrátil telo

Ešte raz sa pohla

Ježica s ježíčatami vo vnútri

Zasvietil cigaretou na ňu

A hodil cigaretu zúrivo o zem

Zo 48% nedofajčenú

Čo činí 0,29 €

A zašlapil

umierajúcej ježici

pri ňufáku
Ježica zafunela
prudko
On sa otočil
akoby sa chcel vrátiť do auta
no sklonil sa
predsa ešte
so súcitom
nad svoje
kolesá
a špatne zahrešil
lebo sa práve vracal
z autoumyvárky
Vybral hygienické vreckovky
z vrecka
a zotrel z puklice
fľak
Videla som to
Bola som pri tom
A potom
Zabuchol dvere
a nechal tam
nedofajčenú cigaretu
aj zdochýnajúcu ježicu
a špatné slovo
a bola som pri tom

Za dverami

Budia Ťa nočné mory,
ktorým som bez rozmýšľania
otvorila dvere do Tvojho života.
Každý večer privieraš viečka s nádejou,
že som sa naučila zatvárať dvere
a nepúšťať cudzincov, ktorí vytrvalo držia prst na zvončeku.
Mal by si mi vziať kľúče
a poriadne zamknúť.

DoDo Dar

Otec

stanica stanica stanica stanica
stanica a kaluž a šedivé kaluže
stanica ako hustá štica môjho otca a usadené kaluže
stanica sa v nej stratí ako rozdiel a kaluž od kaluže
stanica medzi ľuďmi, ktorí si vidia a pijú vtáky z kaluže
stanica do očí a olej do kaluže
stanica a kaluže
stanica a iná kaluž a iné kaluže
stanica ,kam stúpa iný chlap, aby sa stal otcom a zázračné kaluže
stanica a iná kaluž a iné iné kaluže
stanica ,kam stúpa každá žena, ktorá už a ešte kaluže
stanica je matkou. každá žena a mokré kaluže
stanica je matkou už od narodenia a plné kaluže
stanica ako všetko živé v sebe a v gumákoch kaluže
stanica nosí smrť (už od a po z kaluže
stanica narodenia). a zdravé kaluže
stanica a kaluže
stanica ani ja ani kaluž ani žena. ani smrť a ani morské kaluže
stanica nie je smutná ako to, keď niekto a niečo z kaluže
stanica umrie. Pretože každé ja a ty do kaluže
stanica a smrť sú jedno a a koktavé kaluže
stanica bez seba by neboli, alebo by boli a vyschli kaluže
stanica úplne naopak.

Živí strácajú.

A preto mŕtvi neplačú.

Ľudovít Farkaš

Vinič

Po koreňoch
prúdia prísady
do guľatých kotlíkov
na slnečnej pahrebe.

Uvarí sa v nich
sladké tajomstvo
ktorým búrlivo
otehotnejú sudy.

Pôrod je už tichý.

Škaredá kukla
klesne na dno
a iskrivý motýľ
poteší naše zmysly.

Janka Mineková

Odvrátená strana dňa

Večer
drží modré svetlo
za pačesy.

Prúdové čiary
slabo krvácajú.

Oranžový mesiac
zapol noc
na posledný gombík.

Tma nevie
kam z konopí
a postáva nahá
na rohu.

Svitane stepuje
v čakárni
a odbíja
priesvitný čas.

Dušan Šutarík

Vrabce klovú ticho

Búda: uterák prehodený cez telo. Piliny do ktorých sa vpíja smäd.

Škrupina zahrievaná čmeliakmi.

V kočičku nahryznuté lýtko. Zo školy je to k márnici len na skok.

Blíži sa kôstka a Nový rok je plamenný. Brodiť sa vrecom,

plátať prsty na nohách,

kolísať vlny, kropiť pršiplášte.

Plazy horčice, volské oko na šijacom stroji.

Kôň prelomil mlčanie. Zasiali sme stráže.

Čakáme: koža obrastá cibuľou. Mucholapky, vřzgajúce schody,

tmavé podkrovia, pivnice. Umelé slnko

presvetľuje atramentové zvieratá. Mletie d'asien.

V tomto dome sa popravuje. V skrini

hrdzavie leto. Revolver upíja z pivného večera,

pes vrhá tieň na najbližší príznak.

Na stole stopy po súboji. Zavšivené košele napínajú oblohu,

vrabce klovú ticho...

V diskkrétnej zóne

Až sa raz priblížim
k okraju zeme
nakloniť si more
a v azúrovom tóne
utopiť slnko

Nebudem ľutovať
spálené dni
čo vytesnila deka
kde myšlienky prevážia
a telo nič
neváži

Prstami na nohách
nahmatám
tekuté piesky
a divím sa
ako mi uteká
život
s intímnuou lyrikou
po pláži

Výsledky predošlých ročníkov

Výsledky I. ročníka

Prvé miesto: nebolo udelené

Druhé miesto: Klasová Terézia

Tretie miesto: ego

Výsledky II. ročníka

Prvé miesto: Šípoš Peter

Druhé miesto: Puchovská Anna

Tretie miesto: ego

Plutová Barbora

Obsah

Zrkadlenia 2015	3
Porota	3
Výsledky súťaže	4
Slová porotcov	5
2. miesto Anna Puchovská	9
Epizeuxa	9
3. miesto Peter Šípoš	11
náčrty bez moderných póz	11
náčrty	12
Zaradené do zborníka	14
Friede Kelveden.....	14
Ipsa Incantatrix.....	15
Viktória Laurent-Škrabalová	16
Lenka Šnúriková.....	17
Mgr. Anna Švecová.....	20
DoDo Dar	21
Ľudovít Farkaš.....	22
Janka Mineková.....	23
Dušan Šutarík.....	24
Mgr. Pavol Fekete.....	25
Výsledky predošlých ročníkov	26